

Praat vandaag over morgen - lokale gesprekken over mantelzorg

Samen praten over morgen

Het Ministerie van VWS vindt het belangrijk dat burgers het gesprek 'over later' met elkaar gaan voeren. De omslag naar meer en langer zorg en ondersteuning thuis is nieuw en gaat van mensen veel vragen. Eén van de zaken betreft de voorbereiding daarop. Die moet veel actiever ter hand genomen worden. MantelzorgNL wil bijdragen aan de voorbereiding die burgers en professionals kunnen treffen. In elke gemeente initiëren en faciliteren we inwoners en professionals om met elkaar te praten over morgen.

Waarom het gesprek over later belangrijk is

We moeten in Nederland nadrukkelijker met elkaar nadenken en het gesprek voeren hoe we hulp en zorg voor elkaar gaan regelen. De vergrijzing speelt hierin een belangrijke rol. Anders dan voorheen gaan er veel meer mensen met pensioen en leven ouderen gemiddeld langer dan voorheen. De zorg die wij in Nederland van oudsher genoten, is echter niet meer vanzelfsprekend. Als samenleving zijn we geleidelijk overgestapt van een welvaartsstaat naar een participatiesamenleving. Een samenleving gebaseerd op het idee waarin iedereen die dat kan, verantwoordelijkheid neemt voor, en actief bijdraagt aan zijn of haar eigen leven en omgeving.

Het is belangrijk dat mensen vroegtijdig en goed nadenken over later.

Sociale basis

Dat mensen elkaar helpen en er voor elkaar zijn is niets nieuws. Vrijwilligershulp en mantelzorg is volop aanwezig in Nederland. In Nederland zijn er zo'n 5 miljoen mantelzorgers. Louter op anderen leunen in de zorg en ondersteuning is ook niet mogelijk. In de zoektocht naar een veerkrachtige samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken is er sinds enige tijd veel aandacht voor het begrip sociale basis. De sociale basis is er, daar waar mensen zijn en mensen zich tot elkaar verhouden. Door de toename van het aantal ouderen dat zelfstandig woont, zal de druk op de sociale omgeving, waaronder het verlenen van mantelzorg, toenemen. Daarom wordt ingezet op vitaal ouder worden en langer kunnen meedoen. MantelzorgNL ziet deze noodzaak en wil met gerichte lokale initiatieven bijdragen aan dat gesprek, en mensen aansporen tot actie over te gaan.

Voor MantelzorgNL is het daarom belangrijk om iedere keer het gesprek in de breedte te kunnen voeren. Praten over morgen kan niet enkel en exclusief bij de burger gelegd worden. Het vraagt ook betrokkenheid van andere actoren, die juist een rol kunnen spelen om de burger in de eigen wijk of gemeente te zien of de mogelijkheid te geven gezien te worden. Het is daarom van essentieel belang dat in dit project er telkens een mantelzorgsteunpunt op lokaal niveau betrokken is, als minimaal één van de collectieve voorzieningen die er in een gemeente of wijk is.

Aanpak

Het project bestaat uit verschillende fases. De eerste fase is een pilot, waarin we samen met lokale partners leren wat werkt en wat niet. De evaluatie van de pilot vormt een aangescherpte aanpak die landelijk wordt uitgerold. Tenslotte voegen we de resultaten en geleerde lessen samen, op basis waarvan de gesprekken lokaal door heel Nederland gevoerd zouden kunnen worden.

Doelgroep

Geïnteresseerden (55+) die vandaag willen denken en praten over morgen, mantelzorgers en anderen, actieve vrijwilligers, lokale netwerken. Daarnaast professionals in zorg en welzijn, sociaal en opbouwwerk.

Doel

De opgave is mensen (55+) te laten nadenken over de vraag 'Hoe is wonen, zorg en ondersteuning geregeld voor mijn toekomst?'

En om ze uit te dagen een eerste actie te ondernemen: 'Wat kan ik vandaag al doen in het kader van morgen?' 'Wie en wat heb ik daarbij nodig?'

Het is een vraagstuk waarvan ouderen en de kring (denk aan familie, burens, vrienden) om hen heen zich bewust moeten worden. Zodat men snapt waarom het belangrijk is om nu over te praten. Het raakt huidige en toekomstige mantelzorgers; bijvoorbeeld kinderen (40+'ers) die voor hun ouders gaan zorgen.

In dit traject zoekt MantelzorgNL de samenwerking met andere partijen die een bijdrage kunnen leveren. Lokaal samenwerken met gemeente en het mantelzorgsteunpunt is een uitgangspunt. Daarnaast zoeken we samenwerking met landelijke en lokale vrijwilligersorganisaties om te bespreken welke bijdrage zij kunnen leveren in dit traject.

Aanpak

We starten met een pilot in 3 gemeentes. Te doorlopen stappen zijn bijvoorbeeld: het werven van de gemeentes, het opstellen van een lokale aanpak en het uitrollen van de bijeenkomsten. Ook het lokaal borgen van de aanpak is essentieel.

De 3 lokale pilots worden geëvalueerd en op basis van de evaluatie wordt de, al dan niet herijkte aanpak, uitgerold door heel Nederland. Daarbij streven we naar minstens 2 deelnemende gemeentes per provincie, in totaal dus minimaal 24 gemeentes.

Geleerde lessen en verspreiding

Alle geleerde lessen van 1 tot 2 jaar door Nederland trekken en met elkaar in gesprek gaan, zal veel geleerde lessen opleveren. In de laatste fase van het project zullen we deze geleerde lessen optekenen en verspreiden, zodat ook na afloop van de projectperiode in heel Nederland de geleerde lessen toegepast kunnen worden.

Looptijd

De totale looptijd van het project bedraagt 2 jaar. De pilot start in januari 2025, waarna half 2025 het vervolg wordt uitgerold. Eind 2026 worden de geleerde lessen opgetekend en verspreid.